

**ОБЛАСНА ПОСТІЙНО ДІЮЧА ВИСТАВКА
«СУЧАСНА ОСВІТА ЖИТОМИРЩИНИ – 2015»**

Номінація: авторські підручники, посібники, програми.

**ЕФЕКТИВНІ ЗАСОБИ
ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК
УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Кравчук Тетяна Миколаївна,
заступник директора з виховної роботи,
вчитель англійської мови

2015 р.

Інформаційний лист

Кравчук

Тетяна Миколаївна

1981 р.н.

I кваліфікаційна категорія,

присвоєна у 2010 році

Адреса: Житомирська обл.

м.Новоград-Волинський

пров.Радгоспний, 16

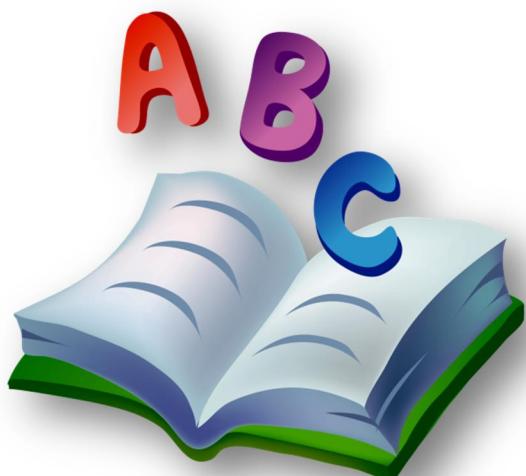
Тел.: 097-11-65-782

Анотація

Посібник містить опис найефективніших засобів формування граматичних навичок англійської мови учнів початкових класів з урахуванням їх індивідуальних та вікових особливостей.

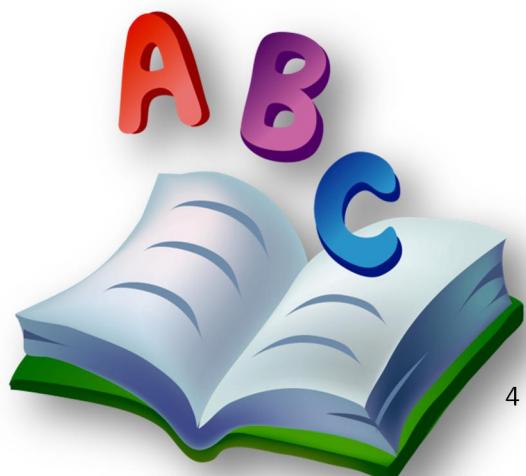
Зразки граматичних ігор та казок сприятимуть розвитку умінь і навичок учнів, необхідних для вивчення англійської мови, формуванню у дітей молодшого шкільного віку вмінь конструювати граматично правильні речення та висловлювання на задану тему.

Даний посібник допоможе вчителям зробити процес вивчення англійської мови цікавішим та доступнішим.

Зміст

ВСТУП.....	5
1. Вплив психологічних особливостей та психічних процесів учнів початкових класів на ефективність вивчення іноземної мови	7
2. Технологія формування граматичних навичок учнів.	12
3. Мотивація як провідний фактор навчання іноземної мови.	14
4. Гра - як ефективних засіб вивчення іноземної мови в початкових класах	
17	
5. Використання ігор при вивченні граматики на уроках англійської мови в початковій школі.	19
6. Казка як засіб формування позитивної мотивації навчання англійської мови.....	30
7. Роль казки у формуванні граматичних навичок школярів.	33
ВИСНОВКИ.....	35
ЛІТЕРАТУРА	36
ДОДАТКИ	

Вступ

Тема досвіду. Ефективні засоби формування граматичних навичок учнів початкових класів на уроках англійської мови.

Автор досвіду: Кравчук Т.М.

Адреса досвіду: Новоград-Волинська ЗОШ І-ІІІ ступенів №2.

Досвід вивчався у 2014 році предметно-методичною комісією вчителів іноземних мов.

Актуальність досвіду

У сучасних умовах іноземна мова розглядається як засіб спілкування і залучення до культури іншого народу. Це поступово стає домінуючою стратегією викладання іноземної мови в початковій школі. Особлива увага приділяється навчанню іноземної мови школярів в початкових класах, бо в дитинстві схильність до вивчення мов набагато більша. Останнім часом в педагогіці, як і в багатьох інших галузях науки відбувається перебудова практики та методів роботи в школі, а головною є проблема підтримки інтересу учня до навчання взагалі та іноземної мови зокрема.

Актуальність даної роботи полягає в тому, що в методиці викладання іноземної мови все ще не висвітлено всі питання навчання іноземної мови на молодшому етапі та гостро стоять питання, як допомогти дитині як можна скоріше перебороти мовний бар'єр та привити їй любов до іноземної мови. В даній роботі враховуються психологічні особливості дітей та їх вплив на процес оволодіння англійською. Робота відповідає сучасним вимогам з методики навчання іноземній мові. В ній розглядаються проблеми підтримки інтересу учня до навчання та іноземної мови зокрема.

Провідна педагогічна ідея досвіду

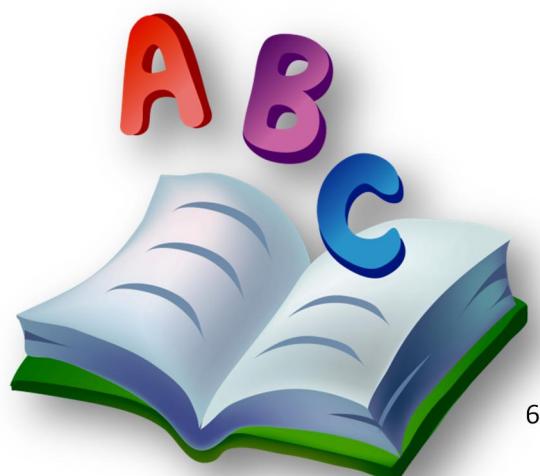
Провідною педагогічною ідеєю посібника є аналіз проблемних питань методики викладання іноземної мови на початковому етапі, пошук та розробка

ігрових вправ та завдань, які сприяють подоланню труднощів на шляху засвоєння іноземної мови та ефективному засвоєнню граматичних навичок учнів початкових класів.

Головними завданнями даної роботи є виявлення психологічних особливостей школярів на початковому етапі навчання іноземної мови, вивчення та відбір найефективніших методів та прийомів викладання граматики, сприятливих факторів формування граматичних навичок учнів на цьому етапі, узагальнення методики розвитку навичок аудіювання, читання, письма та говоріння.

Технологія досвіду

Практичне значення посібника полягає в можливості використання його матеріалів (системи вправ, ігор, казок) при викладанні предмету англійської мови в загальноосвітніх школах.

*What we learn with pleasure
we never forget*
Alfred Mercier

1. Вплив психологічних особливостей та психічних процесів учнів початкових класів на ефективність вивчення іноземної мови.

Експерименти останніх років підтвердили, що заняття іноземною мовою розвивають у дітей логічне мислення, піднімають їх освітній і культурний рівень, спостерігається позитивний вплив вивчення іноземної мови на знання рідної. Тривалість найбільш сприятливого для початку вивчення іноземної мови, періоду психологи трактують по-різному, але найбільш часто вони сходяться на періоді з 4 до 8 років. Дитина до 9 років - фахівець у володінні мовою. Після цього періоду мозкові механізми мови стають менш гнучкими і не можуть так легко пристосуватися до нових умов. Після 10 років дитині доводиться долати безліч додаткових перешкод. Мозок дитини має спеціалізовану здатність засвоєння мови, але з віком вона зменшується.

Навчання іноземної мови у початковій школі надає найбільш сприятливі можливості для формування в школярів комунікативно-пізнавальних потреб й інтересів, що забезпечують позитивну мотивацію навчання, тому що ґрунтуються на таких психологічних особливостях дітей, як пластичність природних механізмів засвоєння мови, інтенсивне формування пізнавальних процесів, швидке запам'ятовування мовної інформації, особлива здатність до імітації, відсутність мовного бар'єру т.д.

Молодший шкільний вік у силу специфіки провідної для цього віку діяльності - гри, дає можливість уже на

початковому етапі реалізувати комунікативну спрямованість навчання.

У процесі оволодіння навчальним матеріалом переважна більшість дітей 6-7 років орієнтуються на конкретні ознаки речей й явищ. Тому в процесі викладання іноземної мови вчитель повинен взяти активну участь у формуванні й розвитку в молодших класів теоретичного мислення. Що ж може бути опорою в з навчання іноземної мови на початковому етапі?

Науковці у своїх дослідженнях більшу роль при навчанні іноземної мови в початкових класах відводять **наслідуваності**, що надає собою мимовільне й довільне прямування якому-небудь зразку, прикладу й проявляється у відтворенні або мовленнєвого й немовленнєвого поводження, вчинків. Саме наслідувальності лежить в оволодінні іноземної мови на імітативній основі, оскільки граматичний матеріал, як і будь-який інший, щонайкраще засвоюється на імітативно-свідомій і свідомо імітативній основі.

Найважливішою властивістю всякої розумової й практичної діяльності є **увага**. У молодшому шкільному віці, особливо у 1-2 класах, провідною залишається мимовільна увага. На перших порах учнів приваблюють лише зовнішні аспекти предметів, подій, явищ, що заважає проникнути в їх суть, ускладнює самоконтроль за навчальною діяльністю. Розвиток уваги молодшого школяра все більше й більше характеризується довільністю. Цьому сприяє чітка організація їх дій за зразком, а також дій, якими вони можуть керувати і які можуть контролювати. Протягом перших років навчання у школі увага дітей ще нестійка, тому в навчальній діяльності мають чергуватися розумові заняття із заняттями зі складання схем, малювання, креслення. М.Ф. Добриніним встановлено, що увага школярів буває достатньо зосередженою і стійкою тоді, коли учні повністю зайняті роботою, коли ця робота потребує від них максимум розумової і рухової активності. Якщо учні розглядають предмети і при цьому мають можливість діяти з ними, то в такому випадку вони дуже уважні. Великий

вплив на увагу виявляють інтереси і потреби учнів. Те що приваблює дітей, ніби само по собі зосереджує увагу. Особливо уважними діти бувають в процесі творчої діяльності, так як тут зливаються в одне мислення, чуття і воля. Крім цього молодшим школярам ще важко розподіляти увагу між різними видами роботи, а також переключати швидко свою увагу з одного об'єкта на другий.

Важливе значення для оволодіння іноземною мовою має такий психологічний процес, як *сприйняття*. У молодших школярів сприймання стає більш довільним, цілеспрямованим, категорійним процесом. Сприймаючи нові для них предмети і явища, учні прагнуть відносити їх до певної категорії об'єктів.

Сприймання в дітей часто обмежується лише впізнанням і наступним називанням предмета. Сприйняття учнів 1-2 класів відрізняється слабкою диференціацією. В дітей необхідно розвивати сприймання форми предметів, а також кольору. В процесі навчання школяра в початковій школі «сприймання стає думаючим» (Д.Б. Ельконін). Воно стає:

- ✓ більш аналізуючим;
- ✓ більш диференційованим;
- ✓ приймає характер організованого спостереження;
- ✓ змінюється роль слова у сприйманні предметів і явищ.

Для того, щоб розвивалося сприйняття, слід вчити дітей виявляти істотні ознаки, властивості предметів і явищ.

Особливим завданням для вчителів є розвиток уміння логічно й послідовно будувати мову, перебудовувати матеріал у значенневі блоки. Це особливо важно для розвитку *пам'яті*. У молодшому шкільному віці інтенсивно розвивається довільна пам'ять, хоча мимовільна теж активно використовується. Під впливом навчання формується логічна пам'ять, яка відіграє основну роль у набутті знань. У дітей цього віку також розвинута наочно-образна пам'ять. Вони краще запам'ятовують конкретні предмети, факти, події. Це зв'язано з переважанням першої сигнальної системи. До недоліків пам'яті молодших

школярів відноситься невміння правильно організувати процес запам'ятовування, невміння розбити матеріал для запам'ятовування на розділи чи підгрупи, виділяти опорні пункти для засвоєння, користуватися логічними схемами. У молодших школярів є потреба у дослівному запам'ятовуванню, що пов'язано з недостатнім розвитком мови. В процесі навчання "пам'ять дитини стає мислительною" (Д.Б. Ельконін). Під впливом навчання в молодшому шкільному віці пам'ять розвивається в 2-х напрямках:

- посилюється роль і збільшується вага словесно-логічного, смислового запам'ятовування;
- дитина оволодіває можливістю усвідомлено управляти своєю пам'яттю, регулювати її прояви.

Тісно пов'язаний з пам'яттю й мисленням такий психічний процес, як **уява**. Основна тенденція в розвитку уяви молодших школярів полягає в переходах від переважно репродуктивних її форм до творчої переробки уявлень, від простого довільного їх комбінування до логічно обґрунтованої побудови нових образів. Зростає як

вимогливість дитини до витворів її уяви, так і швидкість утворення образів фантазії.

У дітей молодшого шкільного віку переважає наочно-образне **мислення**. Протягом цього віку формуються такі мислительні операції, як аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення. Педагог Л.С. Виготський відмічав інтенсивний розвиток інтелекту у цьому віці. Розвиток мовлення. В учнів початкових класів активно удосконалюються навички усного мовлення: розширяється словниковий запас, вони оволодівають все складнішими граматичними структурами.

Щодо *емоційної сфери*, то для дітей характерний життєрадісний, бадьюний настрій, а також присутня емоційна вразливість, крім цього розвивається почуття симпатії, формуються моральні почуття: дружби, товариськості, обов'язку, гуманності.

Успішне формування навичок й умінь іншомовної мови й усно-мовного спілкування іноземною мовою здійснюється на основі ретельно відпрацьованого й методично організованого мовного і мовленнєвого матеріалу. Причому в методиці навчання іноземної мови вважається загальновизнаним, що найбільш прийнятною мовою і мовленнєвою одиницею для навчання віддавна є *речення*. А речення стало прекрасним мовним зразком, що органічно поєднує граматичний, фонетичний і лексичний аспекти мови в готове для вживання мовне ціле. Речення являє собою найменшу одиницю мови, що виражає відносно закінчену думку. У літературі підкреслюється, що активному засвоєнню в початковій школі підлягають саме прості речення, які відтворять лексико-граматичний, комунікативний й інший аспекти, що забезпечують розвиток у дітей понятійного мислення й формування в них уміння використати іноземну мову як засіб спілкування.

З огляду на психологічні особливості учнів молодших класів, можна зробити загальний методичний висновок: те, що в іноземній мові збігається з рідною може бути засвоєно дітьми переважно на імітативній основі, з опорою на механізми наслідування; те, що в іноземній мові явно відрізняється від рідної, учень повинен так чи інакше усвідомити, зрозуміти цю відмінність й опанувати іншомовним явищем у результаті виконання необхідної кількості вправ.

При навчанні іноземній мові на початковому етапі учні, здійснюючи ту або іншу діяльність, опановують комунікативним механізмом, достатнім для реалізації іншомовного спілкування на елементарному рівні.

Отже, для формування у молодших школярів мінімального рівня володіння іноземною мовою треба враховувати психологічні особливості дітей.

2. Технологія формування граматичних навичок учнів

Під граматичною навичкою ми розуміємо автоматизоване використання граматичних засобів у мовленні.

Існує думка, що оволодіння мовленнєвими навичками створює достатню психологічну базу для формування мовних умінь, без того, щоб спеціально й досить довго тренувати учнів у вживанні даних граматичних явищ у мовних вправах, спрямованих на створення мовних граматичних навичок. Характер навички визначає значною мірою й характер вправ: мовленнєві навички здобуваються в мовленнєвих, не ситуативних, немовних вправах, тоді як мовні граматичні навички можуть успішно формуватися переважно в ситуативних мовних вправах. Ототожнення мовленнєвих і мовних граматичних навичок знайшло своє відбиття, наприклад, у методичній концепції В. С. Ієтлін [19, с.42].

У граматичній навичці можна виділити складові його більше приватні дії:

- 1) вибір структури, адекватної мовному задуму мовця (у даній ситуації);
- 2) оформлення мовних одиниць, якими заповнюється структура відповідно до норм даної мови й певним тимчасовим параметром;
- 3) оцінка правильності й адекватності цих дій.

Як відомо, граматичні навички відрізняються одна від одної настільки, наскільки різні самі види мовної комунікації (говоріння, читання, аудіювання, письмо).

На даний час у педагогів, психологів і методистів відсутня єдина думка про роль і місце граматики в навчанні іноземній мові. окремі автори вважають, що формування граматичних навичок - одне зі слабких місць у навчанні іноземній мові в школі.

Граматиці, як таковій, у школі не вчаться взагалі, а граматичні навички формуються на інтуїтивній, несвідомій основі. У цьому й вбачається одна з основних причин "слабких місць" у процесі їхнього формування, коли учні як би вживають у мовленні мовні структури, але не усвідомлюють їхньої граматичної інформації, а отже, не завжди точно розуміють їхнє значення, не опановують умінням самостійно конструювати речення за граматичними зразками.

Так, Г.В. Рогова вважає, що неможливо відривати граматику від мовлення, без граматики неможливе оволодіння якою-небудь формою мовлення, тобто граматика поряд зі словниковим і звуковим складом являє собою матеріальну основу мовлення. Граматиці належить організуюча роль. У корі головного мозку діє система стереотипів, що і диктує ці правила організації слів у зв'язне ціле. Система стереотипів визначає існування інтуїтивної, неусвідомлюваної граматики, що носить у собі кожна людина рідною мовою. При вивчені іноземної мови також необхідно запустити механізм стереотипів на базі відібраного граматичного мінімуму, тобто створити інтуїтивну граматику, що сприяла б організації мовлення іноземною мовою [13, с.14].

При цьому треба мати на увазі наступні істотні відмінності в умовах оволодіння рідною й іноземною мовами, які позначаються на підході до навчання граматиці іноземної мови:

1. Рідна мова є первинним життєво необхідним засобом спілкування, засвоєння якого природно мотивується, адже рідна мова засвоюється в дитячому віці, паралельно із пристосуванням дитини до навколишнього середовища. Іноземна мова - вторинний засіб спілкування, використання якого не диктується життєвою необхідністю. Оволодіння іноземною мовою починається в шкільному віці, коли основний засіб спілкування - рідна мова - уже склався; тому потрібні спеціальні зусилля для виклику мотивації вивчення іноземної мови.

2. Рідна мова засвоюється в природному мовному середовищі, з якого дитина без спеціальних зусиль, тобто мимоволі й у стислий термін, вирізняє закономірності. Засвоєння іноземної мови відбувається в навчальних умовах у чужорідному для неї середовищі. Тут немає достатньої бази для мимовільного виявлення закономірностей. Тому при оволодінні граматикою в шкільному курсі іноземної мови особлива увага повинне бути приділена теорії і її оптимальному сполученню з мовою практикою, а також співвіднесеню довільної форми уваги з мимовільною, тобто послідовному здійсненню принципу свідомості.

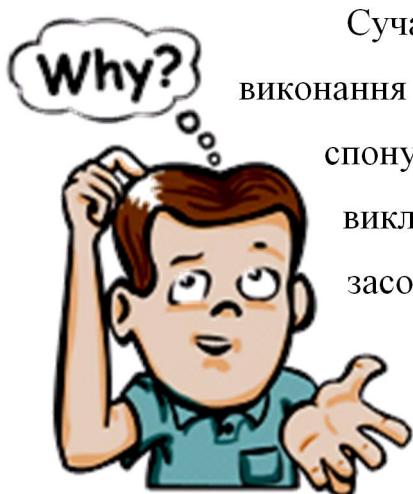
Уміння змінювати й сполучати слова - одна з найважливіших умов практичного володіння мовою й використання його як засобу спілкування.

Уміння змінювати й сполучати слова в мовленні ефективно тільки в тому випадку, якщо воно здійснюється автоматично, тобто включає необхідний набір граматичних навичок.

Таким чином, проблема навчання усного іншомовного мовлення на сучасному етапі розвитку теорії й практики викладання іноземних мов у школі відноситься до найбільш актуальних й усе ще недостатньо досліджених [14, с. 20].

"Людина може знати граматичні правила якої-небудь мови, але не володіти її мовними нормами, тому що вона не має відповідних мовних зв'язків, що проявляються в інтуїтивному оформленні граматичної сторони мовлення, при якому людина усвідомлює лише зміст висловлення, але не форму його вираження. Це спостерігається часто при недосконалому володінні іноземною мовою".

3. Мотивація як провідний фактор навчання іноземної мови

Сучасні психологи й педагоги єдині в тім, що якість виконання діяльності і її результат залежать, насамперед, від спонукання й потреб індивіда, його мотивації; саме мотивація викликає цілеспрямовану активність, що визначає вибір засобів і прийомів, їхнє впорядкування для досягнення цілей.

Мотивація є тому "запускним механізмом" (І.О. Зимова) усякої людської діяльності: будь то праця, спілкування або пізнання. Живить і підтримує мотивацію відчутний, реальний, етапний і кінцевий успіх. Якщо успіху немає, то мотивація згасає, і це негативно позначається на виконанні діяльності [1, с.124].

Проблема мотивації в навчанні виникає при вивченні кожного шкільного предмета. У відповідних методиках і навчальних посібниках розроблені способи її розвитку й стимулювання з урахуванням специфіки предмета. Однак особливо гостро постає проблема мотивації вивчення іноземних мов. При цьому помітно, що до моменту вивчення іноземної мови й на самому початку в учнів, як правило, висока мотивація. Майже в усіх є бажання володіти іноземною мовою, уміти спілкуватися. Але як тільки починається процес оволодіння іноземною мовою, і

відношення учнів міняється, багато хто розчаровується. Адже цей процес припускає період нагромадження "будівельного матеріалу", стадію неминуче примітивного змісту, подолання різноманітних труднощів, що відсуває досягнення цілей, про які мріялося. У результаті зменшується мотивація, пропадає зустрічна активність, слабшає воля, спрямована на оволодіння іноземною мовою, знижується в цілому успішність, що, у свою чергу, негативно впливає на мотивацію.

Для розвитку пізнавальних мотивів учнів при вивченні англійської мови можуть бути використані різні методи й прийоми, у число яких входять різні види казок, нестандартні форми проведення уроків, щотижневі олімпіади з мови, незвичайні форми пред'явлення досліджуваного матеріалу, позаурочна робота з предмету.

Саме перераховані методи й прийоми сприяють розвитку широких пізнавальних мотивів у молодшому шкільному віці, саме цей вік є сприятливим для розвитку пізнавальних мотивів.

Крім пізнавальних, соціальних мотивів, психологи виділяють творчі мотиви. Наявність їх означає, що учень не тільки засвоює ті прийоми й способи спілкування, які йому пропонуються в ході навчання як зразок, але й шукає нові способи навчальних дій і форм співробітництва й взаємодії з оточуючими людьми.

А.Н. Леонтьев під мотивацією розуміє "... те, що є єдиним побудником спрямованої діяльності, є не сама по собі потреба, а предмет, що відповідає даної потребі". [11, с.13].

Особливу роль у формуванні мотивації грає новизна одержуваної інформації. Наявність елементів пошукової діяльності, пізнавальних мотивів й емоційний стан учнів забезпечують ним вихід з навчальної діяльності в самоосвітню й творчу. [17, с.15]

Як відомо, інтерес як мотив, відіграє важливу роль у навчанні школярів іноземній мові. Якщо дітям цікаво вчитися, вони легко переборюють труднощі, добре опановують матеріалом, у них формуються міцні мовні вміння й навички.

Всі ми знаємо, що перше знайомство із граматикою англійської мови часто викликає розчарування й нудьгу в дітей. Дитина, що з радістю освоювала лексику, фонетичний матеріал й основи розмовних навичок, часто губить мотивацію до продовження вивчення мови, зіштовхнувшись із необхідністю кількаразового повторення граматичного матеріалу, завзятого тренування граматичних навичок і - що саме складне для 8-10-річної дитини - вислуховування сухих пояснень викладача. Як же бути? Вихід один: перетворити рутину в гру. [6,с.224] За влучним висловлюванням Л.С. Виготського "gra є природною формою праці дитини, властивою їй формою діяльності, готованням до майбутнього життя. Дитина завжди грає, але гра її має великий сенс, вона точно відповідає її віку й інтересам і містить у собі такі елементи, які ведуть до вироблення потрібних навичок й умінь". От цей "великий зміст і такі елементи" гри на уроці іноземної мови полягає у використанні казок. Вони максимально полегшують розуміння й засвоєння граматичного матеріалу, що відповідає рівню початкового етапу навчання англійській мові. Казку дитина сприймає як гру, "великий зміст" якої полягає в розвитку не тільки творчих сил і можливостей, але й у відпрацьуванні мовленнєвих навичок й умінь, тому що мова в цьому випадку йде про мовленнєві казки. Як показує практика - це один з ефективних прийомів навчання іноземній мові на ранньому етапі.

У чому ж полягає основне завдання вчителя в організації подібної роботи на уроці? Вона полягає не тільки в тому, творчості й розбудити уяву, але вміло їх у потрібне русло, щоб невтримна фантазія дітей не вела їх від предмета вивчення.

Заповідь " Будьте, як діти!" визначає поводження вчителя на уроці.

Однією з найважливіших умов навчання молодших школярів іноземній мові є формування в них позитивного відношення до навчання й пізнавальних інтересів. Тому урок повинен бути організований так, щоб учні працювали із

Дітям необхідно допомагати домагатися успіхів, тобто допомагати здобувати знання й навички й застосовувати їх на практиці.

4. Гра - як ефективних засіб вивчення іноземної мови в початкових класах.

Одним із найефективніших засобів розвитку інтересу до уроку англійської мови поряд з іншими методами і прийомами, які використовуються на уроках в початкових класах, є дидактична гра. За допомогою гри розвивається інтерес до вивчення іноземної мови та відбувається перше зіткнення з мовним світом іншої країни. За допомогою гри легше зосередити увагу учнів, залучити їх до активної роботи. Це пов'язано з психологічними особливостями дітей молодшого шкільного віку: слабким переключенням уваги, її нестійкістю, недовільністю пам'яті та мислення. Як правило, збагачений ігровими моментами навчально-виховний процес активізує пізнавальні можливості учнів: гра захоплює, викликає бажання взяти дієву участь у ній і одночасно знімає психологічну напругу, що більшою чи меншою мірою супроводжує будь-яке навчальне навантаження. У грі всі рівні. Вона під силу навіть слабким учням. Більше того, слабкий в мовній підготовці учень може стати первістком в грі: винахідливість та кмітливість тут виявляються інколи більш важливими, ніж знання предмету. Відчуття рівності, атмосфера захоплення і радості, відчуття здолання завдання – все це дає можливість дітям подолати сором'язливість, яка

заважає вільному вживанню в мовленні слів чужої мови і сприятливо відображається на результатах навчання. Непомітно засвоюється мовний матеріал, а разом з цим виникає відчуття задоволення. Гру також розглядають як ситуативно-варіативну вправу, де створюється можливість для багаторазового повторення мовного зразка в умовах максимально наближених до реального мовного спілкування з властивими йому ознаками – емоційністю, спонтанністю, цілеспрямованістю мовного впливу.

Дидактичну гру можна використовувати на різних етапах уроку: введення в іншомовну атмосферу, вивчення нового матеріалу, закріплення, перевірки знань, умінь, навичок, для підведення підсумку уроку. Найчастіше гра використовується на етапі закріплення, але є можливість залучати її й до перевірки знань. Гра під час перевірки знань дозволяє більш творчо підходити до оцінювання, а також залучати до роботи всіх учнів класу. Інколи гра може бути фоном для побудови всього уроку. Коли ж учні стомлені, їм доцільно запропонувати рухливу гру. Проте, слід пам'ятати, що окремі ігри занадто збуджують емоції дітей, надовго відволікають їх від мети уроку.

Успіх гри в навчальному процесі забезпечується також умінням вчителя визначити ступінь її необхідності на певному етапі навчання та переконанням, що учні обов'язково досягнуть позитивних результатів. Гра, яка відповідає віковим інтересам дітей, викликає в них позитивний настрій і стимулює готовність до іншомовної діяльності як до засобу проведення гри. Ігри важливо проводити систематично й цілеспрямовано на кожному уроці, починаючи з елементарних ігрових ситуацій, поступово ускладнюючи та урізноманітнюючи їх.

Слід пам'ятати, що дидактична гра – не самоціль на уроці, а засіб навчання і виховання. Гру не можна плутати з розвагою, не слід розглядати її і як діяльність, яка приносить задоволення заради задоволення. На дидактичну гру варто дивитися як на вид перетворюальної творчої діяльності у

тісному зв'язку з іншими видами навчальної роботи. У понятті «дидактична гра» підкреслюється її педагогічна спрямованість.

5. Використання ігор при вивченні граматики на уроках англійської мови в початковій школі.

Процес засвоєння граматичного матеріалу, зокрема на початковому етапі вивчення англійської мови, в кожному випадку особливий, неповторний і не піддається жодному шаблону. Особливістю роботи з новим граматичним матеріалом є його комунікативна спрямованість або ситуативний виклад відповідно до структури уроку. Різні мовно-граматичні аспекти подаються в ситуаціях таким чином, щоб їхнє значення було зрозумілим з контексту. Наступний крок – відпрацювання за допомогою якомога різноманітних вправ, щоб підтримати інтерес учнів, сприяти кращому їх засвоєнню й активному використанню формальних структур.

Формування здатності складати граматично правильні речення має бути неподільно пов'язане з усвідомленням їх соціально-комунікативного навантаження. Успішна комунікація можлива лише за умови, коли увага співрозмовників не затримується на граматичних властивостях мови, передумовою чого є граматично правильна побудова речень, спрямованих на висловлювання конкретних думок, почуттів та емоцій. Адже головна мета комунікативного підходу до вивчення англійської мови не в демонстрації нашої граматичної вправності, а у використанні мовних форм для реальних комунікативних цілей. Щоб учні активно використовували лексичний та граматичний матеріал, учителям потрібно використовувати на уроках як найбільше ігор, заохочувати учнів до участі в них, що допомагає їм свідомо засвоїти граматичний матеріал, оскільки дають змогу вчителеві створити ситуації, наближені до життя, в яких учні змушені використовувати мову як єдиний засіб спілкування.

Гра завжди передбачає прийняття рішення – як учинити, що сказати, як виграти? Бажання вирішити ці питання загострює розумову діяльність гравців. Навчальні завдання маскуються, і мовний матеріал засвоюється непомітно, а в результаті виникає почуття задоволення. Коли діти грають, вони не ставлять перед собою навчальних завдань, але в грі вони чогось навчаються.

Про користь гри свідчить і те, що в ній найбільш повно проявляються потенційні можливості, здібності дитини, адже сама гра викликає інтерес та активність учнів.

Відомо, що тренування у вживанні граматичних структур потребує багаторазового повторення. Проте саме повторення стомлює учнів одноманітністю, а витрачені таким чином зусилля не приносять задоволення. Тож, пов'язуючи навчання з грою, ми додатково мотивуємо навчальну працю учня.

Кожна мова має свою граматику. Граматики української і англійської мов мають деякі схожі риси, але багато в чому відрізняються одна від одної. Подібне в граматиках іноземної та рідної мов допомагає нам оволодівати іноземною мовою, а відмінності створюють труднощі під час вивчення мови. Тому особливу увагу слід приділити тим особливостям граматики іноземної мови, яких ми не знаходимо в рідній мові. Найважливіші труднощі в граматиці англійської мови такі: сталий порядок слів в реченнях; наявність 16 граматичних часів замість трьох в українській мові; вживання артиклів (означеного та неозначеного), фразових дієслів та прийменників; можливість одного і того ж слова бути різними частинами мови тощо. Саме ігрові види роботи дають змогу учням засвоювати граматику англійської мови легше, швидше і веселіше. Для прикладу наведемо зразки граматичних ігор, які можуть бути використанні на уроках англійської мови.

Граматичні ігри

• Гра «Що в коробці?»

Мета: тренування у вживанні структури there is/there are ...

Клас ділиться на дві команди. Учитель пише на дошці:

There is a (an) _____ in a box.

Перший учень першої команди називає будь-яку літеру, наприклад «е». Перший учень другої команди має закінчити речення, назвавши слово, що починається з цієї літери, наприклад: There is an eraser in the box.

За доречно вжите слово друга команда дістає очко. Якщо допущено помилку, наприклад: There is an elephant in the box або учень другої команди не може пригадати слово, то право заповнити пропуск надається першій команді, і за правильну відповідь їй присуджується пів очка. Потім літеру пропонує друга команда і гра триває. Учитель стежить, щоб літери не повторювались.

Можливі варіанти речень, в які підставляють назви предметів:

There is a (an) _____ in the kitchen (garden, classroom, street).

Тривалість гри може бути 10-15 хвилин. Перемагає команда з більшою кількістю очок.

• Гра «Лотерея»

Мета: активізація структури there is/there are ... у загальних питаннях і відповідях.

Учитель приносить у клас мішок чи сумку, де є багато предметів, назви яких відомі учням. Учні по черзі ставлять запитання: Is there a ... in the bag? Учитель дістає відгаданий предмет. До нього прив'язаний папірець з надписом, скільки очок заробив учень. Часто вживані

предмети (олівець, ручка, зошит, книжка) можуть «коштувати» одне очко, предмети, наявність яких у класі є несподіванкою (тарілка, іграшковий ведмедик, квітка тощо), можуть оцінюватись більшою кількістю очок. Перемагає той учень, який відгадає предметів на більшу кількість очок.

- **Гра «Що він робить?»**

Мета: навчання вживати теперішній тривалий час (Present Continuous Tense).

Учитель заздалегідь готує картки за кількістю учнів у класі. На кожній картці англійською мовою написана дія, яку учень повинен показати за допомогою пантоміми.

Наприклад:

You are watching a football match on TV.

You are playing with a little sister.

You are drinking a fruit juice.

На уроці кожен учень витягує картку і тримає її в секреті від інших. Далі клас ділиться на дві команди. Перший учень першої команди виходить до дошки і демонструє свою пантоміму. Перший учень другої команди повинен прокоментувати її (He/she is playing volleyball). За відгадану дію команді зараховується два очка. Учень, який не може відгадати пантоміму, просить повторити її і радиться зі своєю командою. Якщо після цього він коментує дію правильно, команді зараховується одне очко.

Далі пантоміму демонструє перший учень другої команди, а перший учень першої команди має відгадати її. Всі учні по черзі показують свої пантоміми, а учні протилежної команди намагаються їх відгадати. Виграє та команда, яка відгадає найбільше пантомім з першої спроби.

• Гра «Коментатор»

Мета: тренування вживання теперішнього тривалого часу (Present Continuous).

Учні по черзі виконують роль коментатора. Вони виконують певні дії та коментують їх, наприклад: *I am sitting. I am standing up. I am going to the window.* За кожне правильне речення учень отримує очко. Перемагає той, хто скаже правильно більше речень і отримає більше очок.

• Гра «Вчителі/учні»

Мета: тренування учнів у побудові запитань та відповідей.

Клас ділиться на дві команди, кожна з яких має набір малюнків предметів, назви яких відомі учням. Гравці першої команди, «вчителі», показуючи малюнок кожному учаснику другої команди, «учням», запитують: «*What's this?*». За кожну правильну відповідь команда «учнів» дістає очко. Після цього команди міняються ролями: «вчителі» стають «учнями» і навпаки. У цій грі можна тренувати різні граматичні структури, в залежності від навчальної необхідності.

• Гра «Що ми можемо (вміємо) робити?»

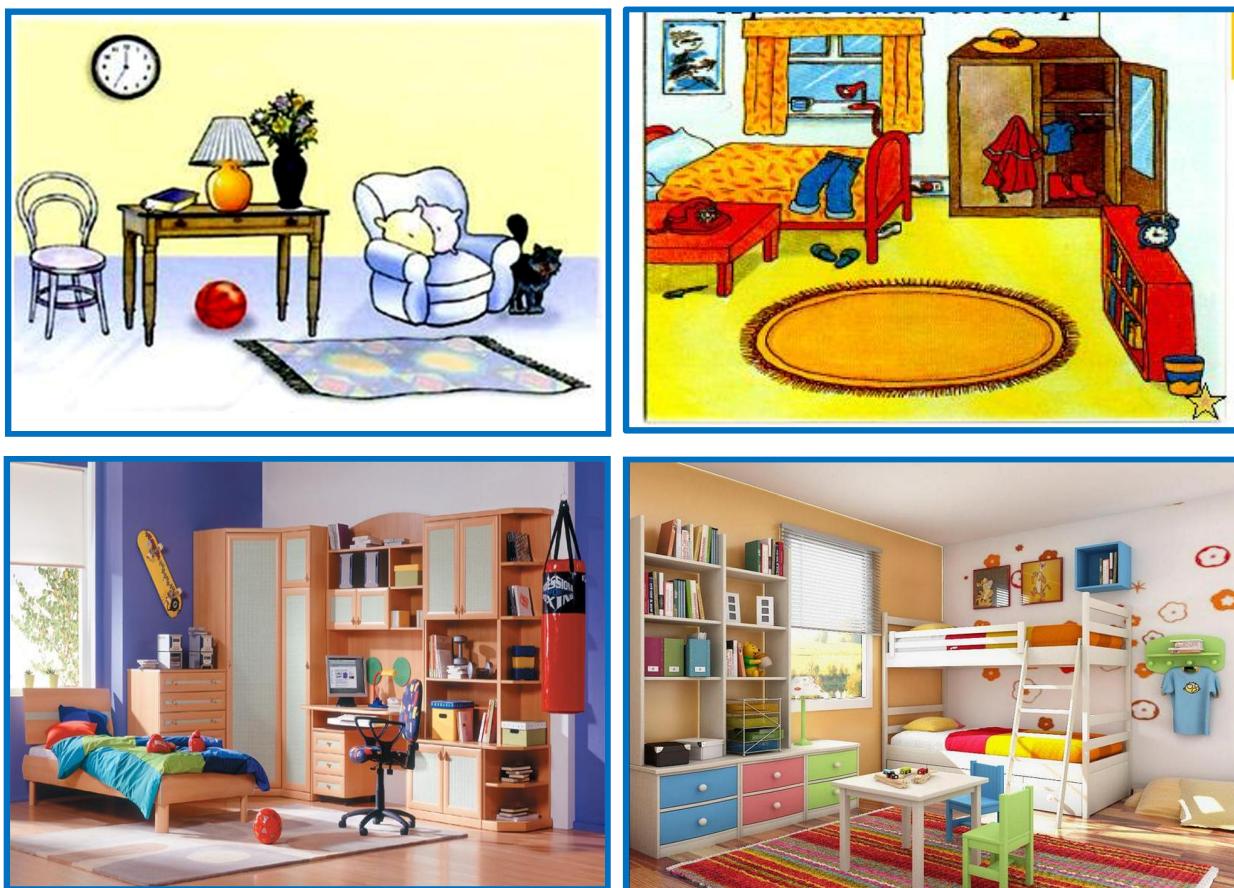
Мета: тренувати вміння використовувати питальну, заперечну та стверджувальну форми модального дієслова can.

Клас ділить на дві команди. Одна команда задумує будь-яке речення з дієсловом can (наприклад: «We can sing»). Гравці іншої команди повинні відгадати це речення, ставлячи запитання: «Can you swim?», «Can you speak English?» тощо. На ці запитання перша команда відповідає «No, we can't» або «Yes, we can». Якщо речення відгадано, команди міняються місцями.

• Гра «Хованки»

Мета: тренування вживання прийменників місця та загальних питань.

Учитель заздалегідь готує великий малюнок із зображенням кімнати.

Ведучий (один із учнів) «ховається» де-небудь на малюнку, пише на папірці, куди він сховався і віддає його вчителю. Діти ставлять ведучому загальні питання і таким чином «шрукають» його на малюнку. Щоб це було більше схоже на справжні хованки, можна хором проговорювати римівку:

*Bushel of wheat, bushel of clover;
All not hid, can't hide over.
All eyes open! Here I come.*

Приклад гри:

- *Are you under the bed?*
- *Are you behind the door?*
- *Are you on the chair?*
- *Are you in the box?*

Той, хто «знайде» ведучого, сам стає ведучим.

• Гра «Що у тебе в руці?»

Мета: тренування учнів у вживанні загальних питань з дієсловом “to have”.

Учитель розкладає на столі іграшки, назви яких відомі дітям. Перед грою можна повторити їх назви. Учні дивляться на них уважно протягом певного часу і намагаються запам'ятати ці іграшки. Учитель дає команду учням закрити очі і бере зі столу будь-яку іграшку та ховає її за спиною. Інші іграшки накриваються папером чи скатертиною. Потім учні відкривають очі і ставлять питання, намагаючись відгадати, яка іграшка за спиною: *Have you got a ...?* Гра триває до тих пір, поки хтось з учнів не відгадає іграшку за спиною вчителя. Цей учень стає наступним ведучим.

• Гра «У мене є ...»

Мета: тренування учнів у вживанні форми множини іменників.

Учитель розкладає на столі два набори карток зображенням донизу. На одних картках зображені числа, на інших – предметні малюнки вивчених ЛО. Клас ділиться на дві команди. Гравці по одному з команди підходять до столу і беруть по картці з кожного набору. Завдання: утворити словосполучення у правильній числової формі і сказати, скільки у тебе є таких предметів.

- *I have five dolls.*
- *I have three rabbits.*
- *I have one balloon.*

Виграє команда, гравці якої більше складуть правильних словосполучень.

• Гра «Не смійся, не посміхайся»

Мета: тренування учнів у вживанні спеціальних питань.

Кожний учень загадує будь-який предмет. Ведучий підходить до дітей і ставить спеціальні питання типу:

What do (did, will, does) you (your friend) eat (for dinner)?

Where do you usually sleep?

Who is your best friend?

Who has helped you?

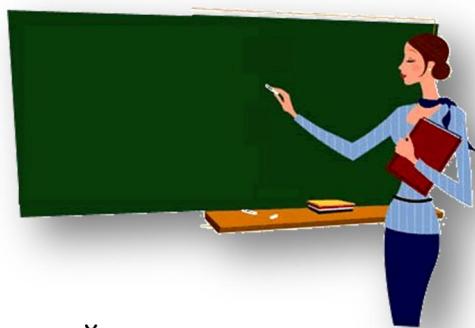
Учні відповідають за допомогою задуманого слова, намагаючись не посміхатися: “*I ate (eat) a dog.*” “*A ball is my best friend.*” Той, хто засміється, стає ведучим і продовжує ставити запитання, намагаючись не повторювати їх.

У цій грі можна відпрацьовувати практично усі граматичні теми, але варто робити перерву, щоб у дітей не виникло звикання.

• Гра «Що малює вчитель?»

Мета: тренування вживання питальних речень у Future Simple.

Учитель малює на дощці картину. Після кожного нового елемента учні намагаються відгадати, що буде зображене на малюнку. Перемагає той, хто першим здогадався, що малює вчитель.

Наприклад:

Will be a tree? Will be an umbrella?

• Гра «Що змінилося?»

Мета: тренування вживання дієслова *to have* в III особі однини.

Одному учневі зав'язують очі. Інші щось змінюють у класі. Коли учневі розв'язують очі, він повинен сказати, що змінилося. Перемагає той, хто помітить усі зміни в класі.

Наприклад:

Somebody has opened the window.

My bag has disappeared from the floor.

Lena has taken off her shoes.

Natasha has given Vita her pen.

• Гра «Вгадай, де предмет?»

Мета: тренування вживання прийменників місця, запитань Where is?/Where are.

Учитель готує малюнки, на яких зображені предмети в різних позиціях по відношенню до інших предметів. До дошки виходить двоє учнів, повертаються обличчям до класу. Один стає позаду іншого, отримує малюнок і запитує учня, що стоїть попереду, де знаходиться предмет. Наприклад:

Where is a cat?

Where is a clown?

Where is a dog?

Where is a girl?

Where are the flowers?

Where is a book?

Учень вгадує, даючи відповідь на запитання. Клас погоджується з відповідю або заперечує її.

• Гра «Додай своє слово»

Мета: тренування учнів у побудові речень.

Учні сідають колом. Перший учасник гри починає речення, назвавши одне повнозначне слово, другий ученъ повторює це слово і додає своє і т. д. Хто забуде слово або не зможе додати своє, вибуває з гри. Наприклад:

1. *My friend*
2. *My friend decided*
3. *My friend decided to go*

4. *My friend decided to go to the park.*

Після того, як з гри вибуває п'ятий учасник, другий учень починає інше речення. Якщо учні закінчують речення, наступне речення починає той, хто сидить поряд з гравцем, який сказав останнє слово.

• Гра «Що ми можемо (вмімо) робити?»

Мета: тренувати вміння використовувати питальну, заперечну та стверджувальну форми модального дієслова can.

Клас ділять на дві команди. Одна команда задумує будь-яке речення з дієсловом can (наприклад: «*We can sing*»). Гравці іншої команди повинні відгадати це речення, ставлячи запитання: «*Can you swim?*», «*Can you speak English?*» тощо. На ці запитання перша команда відповідає «*No, we can't*» або «*Yes, we can*». Якщо речення відгадано, команди міняються місцями.

• Гра «У кого найкраща пам'ять?»

Мета: активізувати вживання присвійного відмінка в усному мовленні.

Учням роздають іграшки. Вчитель пропонує дітям уважно подивитись і запам'ятати, у кого яка іграшка. Потім він забирає їх і по одній показує гравцям, запитуючи: «*Whose toy is it?*» Відповідає той, хто перший підняв руку: «*This is Ann's toy*». Перемагає гравець, який дав найбільше правильних відповідей. Можна клас поділити на дві команди, і тоді переможцем буде не один учень, а вся команда.

• Гра «Подарунки»

Мета: закріплення лексики з теми, автоматизація використання використаних вивчених дієслів в майбутньому часі.

Утворюється дві команди, На дошці записується два ряди слів: 1)назва подарунка, 2)список дієслів. Гравці повинні сказати, використовуючи дієслова зі списку, що вони будуть робити з подарунками, які отримають на День народження. Кожен учасник гри придумує по одному речення. Перемагає команда, яка швидше впорається з завданням і складе речення без помилок.

- **Гра «Будь уважним»**

Мета: закріпiti навички вживання Present Perfect Tense.

1 варіант

На столі розкладаються предмети, назви яких вже вивчені. Учитель забирає зі столу деякі предмети, додає нові чи змінює їх розташування після того, як учень, якого викликали, відвернувся, а потім запитує:

Учитель: *What has changed on the table?*

Учень: *You have taken the pen off the table.*

You have put a watch on the table.

You have written a word on the paper.

2 варіант

Один учень виходить з класу і щось змінює у своєму зовнішньому вигляді. Потім, повернувшись до класу, він запитує: «*What have I done?*»

Можливі варіанти відповідей:

You have taken off your tie.

You have combed your hair.

- **Гра «Кубики»**

Мета: автоматизація вживання конструкцій в усному мовленні

Для гри виготовляються кубики, на гранях яких наклеєні малюнки з зображенням предметів або тварин. Учні діляться на дві команди. Учасники по черзі виходять до столу, підкидають кубик і називають речення з відпрацьованою

конструкцією, відповідні сюжету малюнку на одній з граней куба. За кожне правильне придумане речення команда отримує один бал. Перемагає команда, яка набрала більшу кількість балів.

6. Казка як засіб формування позитивної мотивації навчання англійської мови.

Як затверджують психологи, діти 5-7 років здатні сприйняти й засвоїти величезну кількість цікавого на їхній погляд матеріалу. А це означає, що кожна дитина може засвоїти велику кількість нових знань, але в цьому їй потрібно допомогти. При навчанні іноземній мові школярів на ранньому етапі постає питання про те, що прийняти за змістовну основу навчання.

Традиційний підхід до викладання іноземної мови на ранньому етапі припускає починати навчання з використання мовного матеріалу, що називає предмети, що оточують дітей безпосередньо в класі. Чи можна говорити в цьому випадку про щире спілкування, якщо немає предметів обговорення, якщо воно не пов'язане з життям? Звичайно ж, ні. Комунікативне навчання іноземній мові змушує переглянути традиційний підхід і поглянути на проблему вибору змістової основи навчання на ранньому щаблі.

Робота вчителя повинна бути спрямована на передачу знань з англійської мови, розвиток мовних навичок дітей, розширення лексичного запасу, одержання додаткової лінгвокраїнознавчої інформації про англомовні країни. Цей процес нерозривно пов'язаний з активністю дітей. Дитина повинна почувати потребу у

вивченні мови й мати передумови для задоволення цієї потреби. Основними джерелами є мотивація й бажання. Звичайно в школярів присутня висока мотивація вивчення англійської мови [16, с.223].

Одними з ефективних мотиваційних засобів є заняття театралізованою діяльністю, заняття, що включають елементи казок, казковий сюжет. У кожній початковій школі мають бути створені всі умови для розвитку творчої активності дітей у театралізованій діяльності. Елементи театралізованих ігор включаються не тільки в заняття по англійській мові, але й в інші види діяльності. Театралізовані ігри, драматизація невеликих п'єс, казок вирішують як комунікативні завдання, так і завдання гармонічного розвитку особистості. Рольовий діалог у процесі театралізованої діяльності робить мовну взаємодію особистісно орієнтованою, адресованою, стимулює активність кожного партнера, що сприяє розвитку в дитини вмінь говоріння й слухання. Дитина в діалогічному спілкуванні може не тільки сприймати звуки, але й розуміти зміст вимовних слів.

Нерозривний зв'язок казки з життям дозволяє дітям через ситуації, предмети обговорення, які присутні в казці, одержати досвід, як мовний, так і соціальний, котрий їм знадобиться в житті. Спілкування, організоване на основі казки, носить щирий характер.

Казка представляє широкі можливості як змістовна основа навчання. На ранньому етапі навчання провідним є розвиваючий аспект, оскільки на першому році навчання заставляються основи багатьох найважливіших здатностей, і здійснюється їхній початковий розвиток. Казка є прекрасним матеріалом для рішення розвиваючих завдань, дітям потрібні казки, тому що вони є необхідним підґрунтям для розвитку особистості.

Однією з найважливіших цілей розвиваючого аспекту є формування мотивації. Саме в молодший шкільний період педагог повинен сформувати стійку

мотивацію до вивчення іноземної мови. Казка, завжди цікава дітям по своїй змістовній основі, у величезному ступені сприяє створенню мотивації до оволодіння іноземною мовою. Іноземна мова дозволяє дитині проникнути в захоплюючий сюжет казки, познайомитися з народними героями тієї країни, де народилася казка. Сценарій заняття на основі казки, відразу приверне до себе увагу дітей. Казка іноземною мовою дає можливість педагогові зробити з дітей добровільних помічників у пошуках знань.

Важливою метою розвиваючого аспекту є формування вмінь спілкування. У молодшому шкільному віці в дітей формується особистісне, індивідуально-рольове, ділове спілкування. Казка іноземною мовою завжди викликає в дітей потребу в спілкуванні, тому що її зміст відповідає інтересам дітей і потребам їхнього віку [16, с.112].

Казка ефективно використовується при рішенні завдань навчального аспекту. Навчання говорінню на основі казки формує в дітей уявлення про іноземну мову як про засіб спілкування. Казка є прекрасним засобом для оволодіння різними вміннями й навичками спілкування досліджуваною мовою.

При використанні казки процес формування навичок говоріння спрямований на розвиток готовності до спілкування, на використання іноземної мови як засобу спілкування. Казка сприяє включенням дітей у процес спілкування. На змістовній основі казки можуть бути побудовані різні ситуації ігрового рольового спілкування, сюжетно-рольові ігри, діалоги. Таким чином, казка є підходящим матеріалом для використання її як змістовна основа навчання в шкільному віці. Який-небудь інший матеріал не має такий навчальний потенціал, як казка. Вона, по-перше, сприяє формуванню мотивації навчання; по-друге, підвищує виховні й освітні можливості іноземної мови; по-третє, є прекрасним засобом навчання іншомовному спілкуванню.

7. Роль казки у формуванні граматичних навичок школярів

Казка входить у життя дитини із самого раннього віку, супроводжує протягом усього дитинства й залишається з ним на все життя. З казки починається його знайомство зі світом літератури, зі світом людських взаємин і з усім навколишнім світом у цілому.

Казки підносять дітям поетичний і багатогранний образ своїх героїв, залишаючи при цьому простір уяві. Моральні поняття, яскраво представлені в образах героїв, закріплюються в реальному житті й взаєминах із близькими людьми, перетворюючись у моральні еталони, якими регулюються бажання й учинки дитини [8, с.112].

Казка, її композиція, яскраве протиставлення добра й зла, фантастичні й певні по своїй моральній суті образи, виразна мова, динаміка подій, особливі причинно-наслідкові зв'язки і явища, доступні розумінню школяра, - все це робить казку особливо цікавою й хвилюючою для дітей, незамінним інструментом формування морально здорової особистості дитини.

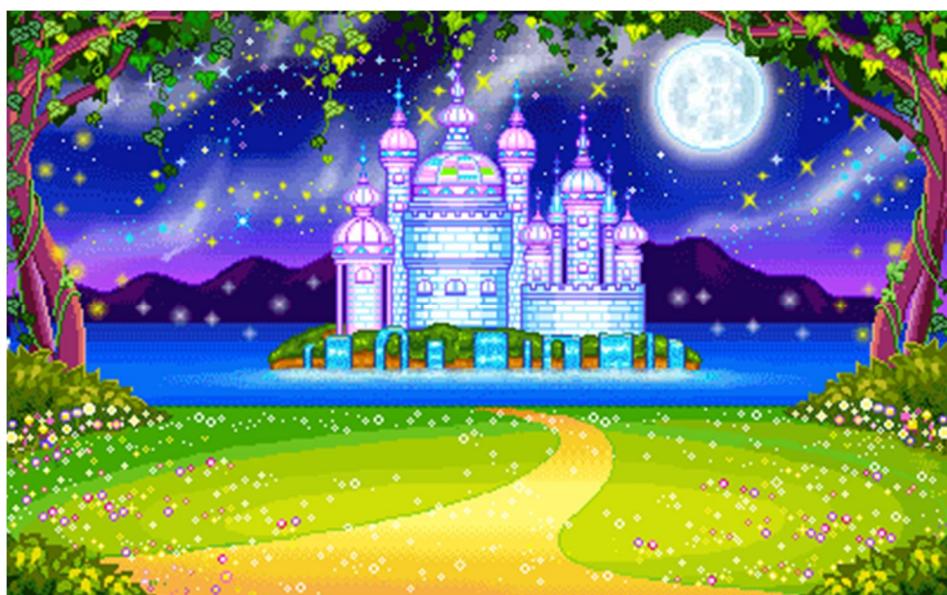
Аналіз методичної літератури показує, що питанням вивчення казок у школі зараз приділяється велика увага. У журналі "Англійська мова в школі" й ін. з'явилися методичні рекомендації, присвячені вивченю казок у школі. Тим часом питання про навчання дітей умінню складати казки в методичній літературі розроблене недостатньо. Найчастіше казки використаються для творчої розповіді (О.О. Фльорина, П.Г. Воробйов, О.С. Ушакова й ін.) інсценівки (В.К. Мовсесян й ін), ігор (В.В. Белоусов, Л.С. Топольницька, й ін.), які також є засобом розвитку мовлення учнів, але казки володіють й іншими можливостями. Казку можна зробити засобом розвитку літературно-творчих здатностей учнів і тим самим - розвитку мовлення в процесі індивідуально-групової роботи.

Крім того, останнім часом інтерес до казок виріс, тому що казка є найцікавішим прийомом викладання англійської мови. Головну увагу на уроках англійської мови вчитель приділяє тексту, як тому поняттю, якому служать всі розділи навчального курсу - фонетика, лексика, граматика, словотвір, стилістика, правопис. Всі випадки зустрічі на уроці з текстом повинні використатися для звертання до нього уваги дітей. Найбільше цікаво ці завдання допоможе реалізувати казка. Особливо казки рекомендують використовувати при навчанні граматики іноземної мови. Відомо, що тренування учнів у вживанні граматичних структур, що вимагає їхнього багаторазового повторення стомлює хлопців своєю одноманітністю, а затрачувані зусилля не приносять швидкого задоволення. Казки допоможуть зробити нудну й одноманітну роботу більше цікавої й захоплюючою (ДОДАТОК).

Дані казки переслідують цілі:

- ✓ навчити учнів уживанню мовних зразків, що містять певні граматичні труднощі;
- ✓ створити природну ситуацію для вживання даного мовного зразка;
- ✓ розвити мовну активність і самостійність учнів.

Висновки

Розглянувши особливості формування граматичних навичок під час навчання іноземної мови молодших школярів, слід зауважити, що це дуже складний і трудомісткий процес. Кожен з етапів оволодіння граматичними навичками має своє значення і певні складнощі, особливо для дітей молодшого шкільного віку, враховуючи їх вікові та психологічні особливості.

Ефективність процесу навчання у молодшому шкільному віці визначає готовність та бажання дітей брати участь у міжкультурному спілкуванні мовою, яку вивчають. Це можливо, якщо основною формою шкільної діяльності буде живе активне спілкування з учителем та один з одним. Важливим фактором у вивченні іноземної мови маленькими дітьми є ігровий момент навчання.

У посібнику обґрутовано актуальність використання ігрових прийомів на початковому етапі навчання іноземним мовам. Адже, завдяки грі знімається психологічне навантаження учнів, активізується їх мовна діяльність, підвищується емоційний тонус, підтримується інтерес до вивчення іноземної мови, тим самим сприяючи більш інтенсивному і легкому запам'ятовуванню складного граматичного матеріалу.

Казка є прекрасним матеріалом для вирішення розвиваючих завдань, дітям потрібні казки, тому що вони є необхідним підґрунтям для розвитку особистості. У посібнику підібрані казки для ефективного формування граматичних навичок в учнів початкових класів.

Відомо, що тренування учнів у вживанні граматичних структур, що вимагає їхнього багаторазового повторення, стомлює дітей своєю одноманітністю, а затрачувані зусилля не приносять швидкого задоволення. Казки, ігри допоможуть зробити нудну й одноманітну роботу більше цікавою й захоплюючою.

Список використаної літератури

1. Асеев В.Г. Мотивация поведения и формирование личности. М., 1976.
2. Беркинблит М.Б., Петровский А.В. Фантазия и реальность. М. Политиздат, 1968
3. Близнюк О. І. Ігри у навчанні іноземних мов. – К.: Освіта, 1997. – 64 с.
4. Бондарь М. В., Бондарь О. В. 130 ігор для уроків англійської мови. – Х.: Основа, 2004. – 128 с.
5. Вербовська М. Є., Шишкова І. А. Англійська для малюків. – М.: АОЗТ Видавництво «Рученькина», 1996. – 176 с.
6. Выгодский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте. Санкт-петербург. 1997г.
7. Зеленкова Т.В. Функционально-статистический анализ сказок, сочиненных детьми. Вопросы психологии, №6.2001.
8. Зинкевич-Евстигнеева Т. Путь к волшебству. Теория и практика сказкотерапии. СПб. 1998.
9. Кондратюк І. Г. Активізація навчальної діяльності учнів на уроці //Англійська мова та література. – 2006. - №15. – С.2.
- 10.Куліш В. Г. Цікава англійська. – Д.: Стакер, 1999. – 320 с.
- 11.Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. - М., 1982.
- 12.Пропп В.А. Исторические корни волшебной сказки. ЛГУ, 1986.
- 13.Перкинс Д.Н. Творческая одаренность как психологическое понятие // Общественные науки за рубежом. Сер. Науковедение. - 1988. - № 4.
- 14.Перкинс Д.Н. Творческая одаренность как психологическое понятие // Общественные науки за рубежом. Сер. Науковедение. - 1988. - № 4.
- 15.Пропп В.Я. Морфология сказки. М., 1969.
- 16.Симановский А.Э. Развитие творческого мышления детей. Популярное пособие для родителей и педагогов. - Ярославль: "Академия развития", 1996.
- 17.Туник Е. Психодиагностика творческого мышления. Креативные тесты. Школьный психолог, № 36. 2001 г.
18. Чернякова О. Вивчення англійської мови через гру // Початкова школа. – 2002. - №4. – С. 22.